

De Saamwerker

Orgaan van de bond
van Christelijke
Gereformeerde
Mannenverenigingen
in Nederland

74ste jaargang
april 2017

2

PAGINA	IN DIT NUMMER:
2	Van de voorzitter
3	Meditatie Hebr. 2: 14, 15
5	Bijbelstudie Psalm 38
7	Uitnodiging themadag
8	Bijbelstudie Charis bij Paulus
11	Nieuws uit Veenendaal
12	Beknopte Gereformeerde Dogmatiek
14	Vragen staat vrij
15	Boekbespreking
16	Reformatorische prediking anno 2017
20	Intocht in het erfland
22	Jaarverslag 2016
24	Gedicht

Colofon

**Uitgave van de Bond van Christelijke
Gereformeerde Mannenverenigingen
in Nederland**

Internet: www.mannenbond-cgk.nl

Verschijnt 4x per jaar

Volgende uitgave D.V. medio september

Commissie van redactie

A. Kok, Veenendaal
ds. C.J. Droger, Vlaardingen

Redactieadres

A. Kok
Regentesselaan 66
3905 GX Veenendaal
telefoon: 0318-529646
akok@kliksafe.nl

Secretariaat

A. Kok
Regentesselaan 66
3905 GX Veenendaal
telefoon 0318-529646
e-mail: administratie@mannenbond-cgk.nl
(voor boekrecensies, ledenadministratie
e.d.)

Abonnement

Leden e 12,50 per jaar
Niet-leden e 17,50 per jaar
Losse nummers e 2,50 per exemplaar
Postgiro NL23INGB0000992401 t.n.v.
Bond van Chr. Geref. M.V. te Zeist

© Bond van Christelijke Gereformeerde Mannenverenigingen
in Nederland

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag
worden openbaar gemaakt of verveelvoudigd, opgeslagen
in een geautomatiseerd gegevensbestand of uitgezonden,
hetzij elektronisch, mechanisch door middel van fotokopie,
microfilm, opname of op welke wijze dan ook, zonder voor-
afgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende op
het auteursrecht.

Van de voorzitter

Het is weer zaterdagavond, als ik dit stukje schrijf. Schreef ik de vorige keer over de verkiezing van Donald Trump tot president van Amerika, vorige week koos Nederland een nieuwe Tweede Kamer. Of beter gezegd een halve nieuwe Tweede Kamer, want ongeveer de helft van de zittende Kamerleden gaat door. Sommige partijen mochten een aantal zetels winst boeken, de PvdA leed een dramatisch verlies. Welk kabinet zal Nederland de komende jaren krijgen? Daar wordt intussen druk over vergaderd én gespeculeerd. Ook hier geldt dat de HEERE regeert. En dan rest ons niets anders dan te bidden om Gods zegen over de kabinetsformatie. Er staat op dit moment veel op het spel. Zal ons land nog verder afglijden van God en Zijn Woord? Als het van veel politici en burgers afhangt, zeker wel. De verkiezingsuitslag heeft opnieuw laten zien hoe gesecculariseerd ons land is. Maar de HEERE is bij machte om een wonder in ons land te doen. Een terugkeer te geven tot Hem. Bidden we daar nog om, broeders? Nog een aantal avonden en dan zit het seizoen van de mannenvereniging er weer op. Ik hoop dat u mag terugzien op goede en gezegende avonden. En dat u er nog een aantal zult hebben. In de zomermaanden mogen alweer de voorbereidingen getroffen worden voor het nieuwe seizoen. Hopelijk mag het werk dan weer doorgaan!

Een liefdevolle groet, broeders!

Ds. C.J. Droger

Hebr. 2: 14, 15

“Overmits dan de kinderen des vlees en bloeds deelachtig zijn, zo is Hij ook desgelijks derzelve deelachtig geworden, opdat Hij door de dood teniet zou doen degene die het geweld des doods had, dat is de duivel; en verlossen zou al degenen die met vreze des doods, door al hun leven, der dienstbaarheid onderworpen waren.”

Wij worden allemaal als stervelingen geboren, als mensen van vlees en bloed. We hebben maar een broos leven, hoe flink of sterk we in onze jonge jaren ook zijn. Het leven van iedereen gaat vroeg of laat het graf in, of, zoals helaas steeds meer voor komt, het crematorium.

De Bijbelse uitdrukking “vlees en bloed” geeft aan dat wij allemaal Adamskinderen zijn, sterfelijke zondaren.

Daarom is de Zoon van God óók vlees en bloed geworden. V. 14 zegt dat Hij desgelijks aan vlees en bloed heeft deelgehad om door de dood hem die het geweld, de macht over de dood had - dat is de duivel - teniet te doen. Het hele leven van Chr. was daarop gericht. Meer nog dan wij eraan denken dat we een keer moeten sterven dacht Chr. eraan! Om heel bewust op nog jonge leeftijd de dood als straf op onze zonde in te gaan. De vloek van de dood, de straf van de dood, de angel van de dood is aan Golgotha's kruis weggenomen.

We zingen op Pasen: Nu jaagt de dood geen angst meer aan en wie in 't geloof op Jezus ziet, die vreest voor dood en helle niet! Maar wat als de specialist zegt dat we een ernstige ziekte hebben, die niet meer te

Ds. H. D. Rietveld

behandelen is? Of wanneer we een riskante operatie moeten ondergaan?

Tegenwoordig is er veel discussie over vrijwillige euthanasie. Dat moet toch kunnen. Vóór hij als macht toeslaat wil ik zelf het moment van inslapen bepalen, pijnloos uit mijn moeitevolle of afgeronde leven wegglijden. Dat is toch de beste dood die je je maar kunt wensen? Maar hoe je het ook wendt of keert, we zijn allemaal aan de dood onderworpen.

Sommige mensen hebben echt een obsessie voor de dood. Ze gaan levenslang onder angst voor de dood gebukt. Over zulke mensen spreekt v. 15 met name. Maar voor ieder mens geldt toch dat we onze dood niet kunnen ontlopen. Hij is onontkoombaar.

Eeuwenlang zochten mensen naar een antwoord op het grote probleem van de dood. Het meest nuchtere antwoord gaf ooit een Griekse filosoof. Die zei: waar maken we ons eigenlijk druk om? Want het zijn maar één of twee tellen dat je het meemaakt. Maar er kunnen toch ernstige ziekten aan voorafgaan en vooral: wat komt erna? Maar geeft dan die andere opvatting, dat de dood nu eenmaal bij het leven hoort, ons echt rust?

Of weer een andere: als je kunt terugzien op een zinvol leven voor jezelf en anderen, dan is het toch mooi en genoeg geweest? Dan geef je het terug.

Weer een ander houvast is het geloof in de snel toenemende resultaten van de medische kennis. De gemiddelde leeftijd kan oplopen tot wel 130 jaar zei men onlangs, al

is het nog geen onsterfelijkheid.

De meeste mensen houden het voorlopig maar gewoon bij: pluk de dag. Geniet maar van iedere dag die je krijgt en maak er het beste van. Want je weet het maar nooit. Meer is er niet te zeggen.

Maar onze tekst zegt van wél! Zowaar Chr. is opgestaan. Hij heeft juist medelijden met onze ellendige situatie van slaven van de dood en van de vergankelijkheid. Hij verlost ons van onze zonden en van de gevolgen ervan, van onze angsten.

En let erop hoe Hij dat zelf wáár maakt in de harten van allen die in Hem geloven. Wie als mensje van vlees en bloed wordt aangevochten door de hoge golven van de zonde en de dood, door de angst om verloren te gaan. Wie zichzelf niet in het leven kan houden en voor God rechterstoel niet kan bestaan.

Maar op wie bouwen vertrouwen ze dan? Juist ook als ze bij zichzelf maar weinig geloof of geestelijk gevoel kunnen ontdekken? Die aan hun doodsstaat voor God worden ontdekt? Die zich zo dor en doods voelen? Zo klein en hulpeloos? Zo verslagen of verdrietig of angstig?

Die lucht, ruimte, uitzicht en rust zoeken voor hun ziel. Het schommelt vaak zo.

De ene keer geloven ze het en het andere moment niet. De ene keer mogen ze het licht van Christus zien een ander ogenblik denken ze: het was maar inbeelding. Is het eigenlijk wel voor mij? Als Chr. toch voor Zijn broeders, Zijn kinderen is gekomen (zie v. 11 - 13), hoor ik daar wel bij? We zijn immers maar mensen van vlees en bloed...

Maar lees dan het volgende vs.16: Want waarlijk, Hij neemt de engelen niet aan, maar Hij neemt het nageslacht van Abraham aan.

Voor engelen ligt het vast. Zij hebben óf voor de duivel gekozen óf de ze zijn trouw gebleven aan God. En dat blijft zo. Voor de engelen heeft de Heere Jezus niet vlees en bloed aangenomen. Maar wél voor ons mensen. Hij neemt het zaad, het nageslacht van Abraham aan. Dat zijn allen, Joden en anderen, die in het voetspoor van Abraham gaan en Gods beloften in Christus geloven. Zij die uit het geloof zijn, zijn Abrahams kinderen (Gal.3: 7).

Zijn wij uit het geloof? Zoeken we onze zaligheid alleen in het geloof in Christus. Geloven we het Lijdens- en Paasevangelie? Vallen we deze Christus te voet?

Dan alleen zijn we behouden, nu al. En dan zullen we het ook ervaren als de dood eraan komt. Niet meer als macht, maar, zoals Luther het zei, als knechtje van God, die ons de doorgang verlenen moet naar het eeuwige leven bij God.

Dan mogen we hier al het Paaslied leren zingen: nu jaagt ook voor mij de dood geen angst meer aan, want alles, alles is voldaan! Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen!

Het grootste deel van deze psalm bestaat uit (gelovige) klachten en gebeden. De dichter is er ellendig aan toe. Hij voelt Gods toorn - door eigen zonde veroorzaakt. Psalm 38 is dan ook een ootmoedig smeekgebed. Hij is ziek! Vrienden gaan op een afstand staan, wellicht omdat zij ook denken dat de dichter getroffen is door de toorn van God.

Het opschrift luidt: "Een psalm van David, om te doen gedenken." De bedoeling is, dat de HEERE denkt aan de dichter in zijn nood.

Vers 2 - 9. David spreekt van Gods toorn, van zijn zonde en ellende. Hij heeft een diep schuldbesef en ziet zijn ellende als een gevolg van de toorn van God. Hij smeekt: "O HEERE! straf mij niet in Uw grote toorn en kastijd mij niet in Uw grimmigheid."

Hij bidt dat de Heere Zijn toorn afwendt. Vers 3a - "Want Uw pijlen zijn in mij gedaald." Dat is een merkwaardige uitdrukking. Die pijlen zijn een beeld van Gods toorn, die hem pijnlijk heeft verwond.

Vers 3b - "Uw hand is op mij nederge-daald." De betekenis is niet dat de hand van de HEERE hem slaat, maar dat zij hem neerdrukt.

Vers 4 - "Er is niets geheels in mijn vlees, vanwege Uw gramschap; er is geen vrede in mijn beenderen, vanwege mijn zonde." Zijn zonde heeft Gods toorn opgewekt en zijn ellende veroorzaakt.

Vers vijf spreekt David verder van zijn zonden: "Want mijn ongerechtigheden gaan over mijn hoofd; als een zware last zijn zij mij te zwaar geworden." Zijn schuld dreigt hem te overweldigen. Als hoge golven gaan

de zonden en ongerechtigheden over zijn hoofd.

Hij is bekommerd over zijn zonde (vers 19) en voelt diep dat hij tegen God gezondigd heeft. Daar is hij zich echt van bewust.

Hij capituleert; zijn kracht is vergaan. Onmogelijk kan hij zichzelf verlossen.

Wat David afbidt, is niet de straf, maar de toorn.

In onze tijd zijn er niet zoveel mensen die aangegrepen worden door de diepe ernst van de zonde. Velen zien God niet meer in Zijn vlamme Majesteit en Zijn vlekkeloze heiligheid.

Als ons zondebesef slijt, raakt ook het kruis van Christus op de achtergrond!

Er is vergeving; er is eeuwige redding. Maar is dat voor ons nog een heel groot wonder? David weet dat God zo rein van ogen is, dat Hij het kwaad niet kan zien.

God heeft in Christus een weg geopend, opdat verloren zondaren voor eeuwig behouden worden.

Vers 6 - "Mijn etterbuilen stinken, zij zijn vervuild." Hij is bedekt met wonden die etteren.

Vers 7 - "Ik ben krom geworden..." Hij gaat gebukt en gekromd, als gevolg van zijn lijden.

Vers 9 - "Ik ben verzwakt, en uitermate zeer verbrijzeld; ik brul..." U hoort jammerklachten.

David verlangt naar God: "Heere! voor U is al mijn begeerte; en mijn zuchten is voor U niet verborgen." Als de Heere het maar weet! En Hij weet het.

Vers 11 - “Mijn hart keert om en om.”
Zijn hart bonst. Zijn kracht heeft hem verlaten; het licht van zijn ogen is van hem geweken. (vers 11c) Dat laatste kan door de ziekte; het kan eventueel ook door huilen.
Vers 12 - Aan zijn vrienden heeft hij ook niet veel; ze staan niet aan zijn kant!

In vers 13, 20, 21 horen we van Davids’ vijanden. Wat zij tegen hem inbrengen, zijn leugens! Zij vergelden kwaad voor goed. Ze willen hem ten val brengen en zoeken zelfs zijn dood.

Net als vogelvangsters spannen zij strikken - gericht op zijn ondergang.

Vers 14 - “Ik daarentegen ben als een dove.” De bidder zwijgt. Geduldig draagt hij alles.

Hij heeft een diep schuldbesef en is ootmoedig. Zijn hoop is op de HEERE gevestigd; daarom kan hij zwijgen.

De apostel Petrus schrijft van de Zaligmaker: “Die als Hij gescholden werd, niet wedschold, en als Hij leed, niet dreigde; maar gaf het over aan Dien Die rechtvaardig oordeelt; Die Zelf onze zonden in Zijn lichaam gedragen heeft op het hout; opdat wij, der zonden afgestorven zijnde, der gerechtigheid leven zouden; door Wiens striemen gij genezen zijt.” 1 Petr. 2: 23.
Het is goed deze lijn te zien - een gouden draad.

Vers 16 - “Want op U, HEERE! hoop ik.”
Hij verkeert echt in nood! Maar de dichter stelt zijn verwachting op de HEERE. Hij zal antwoorden op zijn gebed.

Vers 19 - “Want ik maak U mijn ongerechtigheid bekend.” De dichter noemt duidelijk zijn ongerechtigheid en zonde als oorzaak van de ellende. Deze psalm helpt ons te zien dat erkennen en belijden van zonde de enige weg is - ze belijden voor God en voor de mensen.

Als wij onze zonde niet erkennen, dan heeft

dat een verkeerde uitwerking, zelfs een verwoestende uitwerking.

Wat is het heerlijk, dat er bij God vergeving is! Opdat Hij gevreesd wordt. Dat is een wonder. Er is vergeving om Christus’ wil. Hij heeft het offer gebracht op Golgotha. Aan het kruis heeft Hij de schuld betaald. Hij heeft verzoening teweeggebracht. Wie op Davids grote Zoon ziet, ontvangt vergeving van zonde.

De apostel Johannes schrijft in zijn brief: Indien wij onze zonden belijden, God is getrouw en rechtvaardig dat Hij ons de zonden vergeve, en ons reinige van alle ongerechtigheid.

1 Joh. 1: 9

Psalm 38 eindigt zoals hij begon: met een gebed. “O HEERE! straf mij niet in Uw grote toorn, en kastijd mij niet in uw grimmigheid.” (vers 2).

En aan het einde van de psalm: “Verlaat mij niet, o HEERE, mijn God! wees niet verre van mij. Haast U tot mijn hulp, Heere, mijn Heil!”

Er is verschil tussen het begin en het einde van deze psalm. De toon verschilt duidelijk. In vers twee bidt David om afwendings van Gods toorn.

In vers 22 en 23 vraagt hij Gods hulp: “Verlaat mij niet!”

De HEERE is niet ver. Bij Hem is ontferming; bij Hem is vergeving! Hij is “mijn God”. Als u dat maar zeggen kunt!

“Haast U tot mijn hulp, Heere, mijn heil.” (vers 21). Die laatste woorden zijn veelzeggend.

Dat woord “heil” is als het gelovig “amen” op zijn gebed.

Gespreksvragen

1. Hoe komt het, dat niet alleen Davids tegenstanders, maar ook kerkgangers er soms plezier in hebben, als anderen een misstap begaan? (vs.17)
2. Waarom willen we eigen zonden zo graag toedekken?
3. Heeft het zondebesef in onze tijd iets van haar diepe ernst verloren? Hoe kan dat?
4. Hoe komt het, dat velen God niet meer zien in Zijn vlammende majesteit en vlekkeloze heiligheid?
5. Op welke terreinen grijpt de zonde ons aan?
6. De zonde is (ook) slavernij. Is er ontkomen aan?
7. Wat is het gevolg, als wij onze zonde(n) niet belijden?
8. Als het zondebesef slijt, hebben we de Zaligmaker niet nodig. De Heilige Geest overtuigt van zonde (Hand.2:37. Rom.3:20. Rom.4:15). Wat doet u, als de Heere u overtuigt van zonde? Hoe reageert u?
9. Wat betekent het voor Christus, dat al onze ongerechtigheden op Hem geladen zijn? (Jes.53:6c).
10. Waarom gebruikt David afwisselend de naam HEERE en Heere?

Uitnodiging themadag

Themadag regio Noord-Veluwe en IJsseldelta op D.V. zaterdag 6 mei 2017

Graag nodigen wij u uit voor het bijwonen van de jaarlijkse regionale themadag op D.V. zaterdag 6 mei 2017 in de Hervormde Kerk "Elim", Eperweg 35 te 't Harde. We luisteren naar referaten, we zingen samen Psalmen en liederen, er is gelegenheid tot het stellen van vragen en er is tijd voor ontmoeting en gesprek met elkaar. Jong en oud is hartelijk welkom!

Het thema luidt: **"Heilszekerheid"**. Met als deelthema's:

1. 'Gods recht door Christus volbracht' door ds. J. Westerink, Chr. Geref, Urk
2. 'Gods genade om Christus geschenken' door ds. D.J. Budding, Hervormd, Nunspeet

Ds. P.W.J. van der Toorn uit Bunschoten is dagvoorzitter. De dag begint om 9.30 uur (inloop met koffie tussen 9.00 en 9.20 uur) en de sluiting met aansluitend een gratis lunch is om 13.00 uur.

De dag is gratis, er is wel een collecte ter bestrijding van de kosten. Info en aanmelden via www.regionalthemadag.nl of via de secretaris, dhr. T. de Kruif op nummer 06-41467078.

Graag tot ziens op 6 mei!

Bijbelstudie

Charis bij Paulus 2

Dr. T.M. Hofman

Inleidend

In dit tweede artikel beogen we een verdere verdieping rond de betekenis van de roeping in het leven van Paulus. Daarbij vervullen de woorden uit Galaten 1: 13-16 een belangrijke functie, die ons enerzijds zicht geven op de theologische betekenis van de roeping en anderzijds het leven en werk van Paulus nader belichten.

Onafhankelijk van mensen

Men heeft Gal. 1:13-16 wel getypeerd als een rij van autobiografische notities. Ze zijn als zodanig van onschatbare waarde voor onze kennis van het leven en werk van de apostel, maar ze leveren geen gesloten beeld op. Het punt van de verhouding tussen Paulus en de gemeente te Jeruzalem springt eruit. De chronologische nauwkeurigheid die wij in Galaten 1 aantreffen is in feite uitzonderlijk voor de brieven.

Paulus benadrukt zijn onafhankelijkheid van de Jeruzalemse apostelen en legt tevens een accent op het feit, dat hij de gelijke in rang is met de anderen, omdat hij onmiddellijk geroepen is tot het apostelschap. Dat onmiddellijke karakter van zijn roeping, zie Gal. 15/16a is voor hem beslissend van aard.

Paulus dankt zijn roeping aan Gods eudok-ein. Dat woord heeft een soevereine klank, het gaat daarbij om de niet te berekenen, vrije genade van God. Wat er zich rond Damascus afspeelde, lag niet in de rede. Dat zou je nooit verwacht hebben gezien de weg van Paulus tot dan toe. Dit is geen continuïteit maar juist een breuk met het verleden. Gods roeping breekt totaal onverwachts in Paulus' leven binnen. Het is ook historisch

gezien van groot belang deze gegevens van Paulus zelf voluit serieus te nemen. Hij belijdt: God riep mij in Zijn gunst. Daar ligt een nauw verband tussen deze roeping en 'tot geloof komen in Christus'. Die roeping is geen immanent proces, geen extase of visioen, maar het accent valt daarbij - ook in de latere weergave van het gebeuren te Damascus - op Gods genadige, onverwachte ingrijpen. Daardoor is voor Paulus o.a. de onafhankelijkheid van mensen gewaarborgd.

Achtergronden

Is er een vergelijking mogelijk met andere roepingen? Sommigen ontkennen dat, anderen wijzen op lijnen naar het Oude Testament. Daarbij komen Jeremia 1: 5 en Jesaja 49: 1 aan de orde. Al zijn apostel en profeet niet parallel, er is wel sprake van overeenkomst. Het is in beide gevallen Gods (in)greep. Lees de beide genoemde Schriftplaat-sen er maar op na. Bij beide beroepingen tot dienst is sprake van een 'wereldhorizon'. Dat spreekt bijzonder uit Jesaja 49: levv en vergelijk daarbij Jesaja 49: 6. Daar zal voor Paulus een stuk herkenning hebben gelegen. Hij spreekt niet zonder reden hun taal. Terecht is er aandacht gevraagd voor het verband tussen de bekering van Paulus en zijn werk als bijzonder geroepene voor de heidenen. Hij weet zich gesteld tot apostel en getuige van Jezus Christus met een specifieke opdracht, namelijk onder de heidenen het evangelie te verkondigen. Daarbij is het ook dienstbaar te letten op Romeinen 15: 16. Dan moeten we wel bedenken, dat in de begintijd van het christendom zending onder de heidenen niet onomstreden

was. Vooral wat betreft de voorwaarden waaronder voor hen de weg tot het heil ontsloten werd.

Anderen menen dat veel te verklaren is rond het Damascus gebeuren vanuit psychologische factoren. Men wijst dan op een schuldgevoel bij Paulus. Hij zou daaronder geleden hebben sinds de gewelddadige dood van Stefanus en dat gevoel zou versterkt zijn door zijn vervolgingsactiviteiten tegen de jonge kerk. Daar zijn wel argumenten tegen in te brengen. Over zijn tegenwoordigheid en betrokkenheid bij de dood van Stefanus geeft Paulus nergens een schuldgevoel te kennen. Op zijn vervolgingsactiviteiten was hij als ijveraar aanvankelijk juist trots. Projectie uit de tekst van de brieven en speculatie zijn hier ontaard in willekeur en fantasie. Met deze kritische kanttekeningen willen we zeker niet ontkennen dat Paulus gewoon mens onder de mensen was en dat ook bij hem psychologische processen een rol hebben gespeeld. Deze processen zijn echter niet de oorsprong van het gebeuren bij Damascus. Het accent valt op Gods soevereiniteit in de roeping van Paulus tot een bijzondere opdracht in de dienst van de Heere. Deze radicale koerswijziging wordt ook in de begrippen die in Galaten 1 gebruikt worden onderstreept.

Inhoud van de dienst

Paulus weet zich door God 'gearresteerd' als eertijds een Jeremia en aangespoord tot Zijn dienst (Jeremia 1: 4-19). God gaf Paulus de opdracht om het evangelie te prediken, daarom was hij niet afhankelijk van mensen voor de inhoud van zijn evangelie. Dus hoefde hij niet allereerst Jeruzalem te consulteren voor een geldige legitimatie en instructie. Hij moest het evangelie prediken dat aan hem op soevereine wijze door Jezus de Messias was geopenbaard. De farizeeër Paulus was zo ijverig in de

vaderlijke overleveringen (zie Galaten 1 : 14 vgl. voor die ijver ook Filip. 3 :6) dat hij wel het minst geschikt was om het evangelie onder de heidenen te gaan verkondigen. Alles duidt erop dat de boodschap die de apostel moet gaan brengen op geen enkele wijze aan zijn brein ontsproten is of verklaarbaar zou zijn uit aanleg e.d. Van zichzelf uit zou Paulus hier nooit aan begonnen zijn. Het is inhoudelijk zo gans anders dan wat Paulus aanvankelijk zelf voorstond, dat alleen de radicale en vrijmachtige roeping van Godswege hier de beslissende breuk met het verleden en de brug naar de toekomst heeft geslagen!

Roeping tot dit dienstwerk en de inhoud van de boodschap gaan ten diepste aan de aardse existentie vooraf. Het is charis waarvan in Galaten 1 :15 sprake is! Dan komen we in de sfeer van het welwillende raadsbesluit van God. Het is inzicht gevend om daarbij ook aandacht te schenken aan Efeze 1: 5 en 9.

Afgezonderd

In het Bijbels spraakgebruik is 'afzonderen' van een bijzonder gewicht. Dat blijkt niet alleen uit Galaten 1: 15 over de afzondering van de moederschoot aan, maar ook uit Romeinen 1: 1. Paulus weet zich afgezonderd voor het evangelie. God heeft hem in beslag genomen door de beroeping tot heidenapostel. In het Oude Testament is de afgezonderde positie van Israël van groot belang. Daarbij valt te denken aan Leviticus 20: 26 waar de LXX hetzelfde Griekse begrip voor afzonderen heeft gebruikt in de vertaling. Voor de roeping ten tijde van de kerk is Handelingen 13: 2 voor afzonderen tot de dienst van belang.

In de latere ontwikkeling van het Jodendom speelde het verkiezingsbewustzijn een rol in de afzondering door de Joodse reinheidsvroomheid. Ze verontreinigden zich niet met de spijzen van de heidenen. In

de vroegchristelijke kerk daarentegen komt verrassend ruimte voor een doorbraak van het exclusivisme. Dat gaf blijkens Galaten 2 :12 spanning rond Petrus 'optreden in Antiochië.

Paulus weet zich van de moederschoot af aan afgezonderd voor de evangelieverkondiging met name onder de heidenen, die juist daardoor uit het isolement worden getrokken en binnen de lichtkring van het evangelie van Gods vrije genade mogen leven. Daar worden de oude scheidingen doorbroken en komt de ware vrede in Christus Jezus (Efeze 2: 14a) tot openbaring als ontplooiing van het onpeilbaar rijke heilsplan van God voor de volkeren der aarde. In dat grote geheel is Paulus door Gods genade een belangrijke schakel geworden.

Gespreksvragen

1. Welke verbindende lijnen ziet u tussen Jesaja 49: 1, Jeremia 1: 5 en Galaten 1: 13-16 en wat zouden wij daaruit kunnen leren?
2. Waarom zou Paulus in Galaten 1 zo nadrukkelijk zijn onmiddellijke roeping van Godswege onder de aandacht hebben gebracht bij de lezers van deze brief?
3. Inmiddels zijn we er in de kerk aan gewend geraakt, dat de evangelieboodschap van het heil door Jezus Christus ook aan de heidenen verkondigd mag en zelfs moet worden. Welk gevaar kleeft er aan die vanzelfsprekendheid?

4. In Galaten beroept Paulus zich uitdrukkelijk op zijn roeping van Godswege. In de christelijke kerk is ook sprake van roeping tot het ambt. Zijn er punten van overeenstemming te noemen en zo ja welke dan? Zijn er ook punten waarop u meent dat er verschil bestaat met de roeping van Paulus?
5. Kunt u zich situaties indenken waarbij een ambtsdrager het aspect van de goddelijke roeping tot het ambt op een verkeerde wijze zou kunnen gebruiken in de omgang met de gemeente of met de medeambtsdragers? Zo ja, geef daar eens voorbeelden van.

Inmiddels is voor de meeste verenigingen het vergaderseizoen weer voorbij. De tijd gaat snel. Hopelijk mag u terugzien op gezegende avonden. Op 4 maart mochten we in Baarn een behoorlijk aantal broeders ontmoeten. Fijn dat u aanwezig was! De huishoudelijke zaken veroorzaakten niet veel discussie. Daaruit bleek dat u vertrouwen hebt in uw bestuur. Hartelijk dank daarvoor! De vragen die gesteld zijn, zullen binnen het bestuur worden besproken tijdens de bestuursvergadering van 30 augustus. Twee zaken wil ik nog noemen: ds. W.A. Capellen van Noordeloos is gekozen als bestuurslid. We heten hem hartelijk welkom binnen de kring van onze Mannenbond. Na vele jaren moest er worden besloten de contributie te verhogen van €12,50 naar €15 per 1 januari 2018. Een lastig en gevoelig punt. Begrijpelijk! Dankbaar zijn we dat het voorstel van uw bestuur werd aanvaard.

Na de pauze mochten we luisteren naar het onderwerp over de Gereformeerde prediking in het jaar 2017. De lezing krijgt een plaats in De Saamwerker.

We zijn dankbaar dat Prof. dr. A. de Reuver en Prof. dr. A. Baars op de gezamenlijke Bondsdag voor ons hopen te spreken. Het thema is: 500 jaar Reformatie-Rechtvaardiging en Heiliging.

Voor de komende tijd wensen wij u een goede “zomertijd” toe. Een tijd voor persoonlijke bezinning en een tijd om te genieten van Gods prachtige schepping. Tot eer van onze Schepper en Koning.

Een hartelijke groet, namens het bestuur
A. Kok (secretaris)

Even aandacht voor:

- Gezamenlijke Bondsdag zaterdag 28 oktober om 10 uur in de Oude Kerk te Putten
- Uiterste inleverdatum kopij voor De Saamwerker nummer 3-2017: zaterdag 26 augustus 2017

Voor alle data geldt D.V.

De kerk

BGD. Geloofsleer door dr. J.van Genderen en dr. W.H. Velema.

Hoofdstuk 13.

Par. 48: De volmacht van de kerk.

48.1 De sleutelmacht in het N.T.

Volmacht betekent geen macht maar bevoegdheid. De sleutelmacht is een bijbels begrip. Matth.16:19: Ik zal u de sleutels geven van het Kon. der hemelen. Wie de sleutels heeft, heeft ergens zeggenschap over. Christus omschrijft deze woorden met 'binden' en 'ontbinden'. Het wijst op bindende uitspraken over het ingaan in het Kon. van God.

Enigszins te vergelijken met Joh.20;23 waar staat de Opdracht en belofte: zo u iemands zonden vergeeft zo zijn zij vergeven, zo u iemands zonden houdt, die zijn ze gehouden. Dus zonden vergeven en zonden toerekenen. Er vallen in de tijd beslissingen voor de eeuwigheid.

In de Roomse traditie werd Petrus gezien als het hoofd van de apostelen, maar dat is niet de bedoeling. Ook niet dat het alleen slaat op de belijdenis van Petrus, Petra.

Petrus maar ook de andere apostelen behoren tot het fundament van de gemeente. De namen van al de apostelen staan op het fundament van het nieuwe Jeruzalem.

Gelet op het verband waarin over binden en ontbinden gesproken wordt, denken we zelfs niet alleen aan de apostelen, maar ook aan anderen die in de naam van Christus hebben te handelen.

48.2. De reformatorische opvatting

In de kerk van de Reformatie wordt over het gezag van de kerk en haar ambtsdragers heel anders gedacht dan vanuit Rome. Men kent daar een hiërarchie, een kerkelijke overheid en een paus die de oppermacht

Ds. A.K. Wallet

heeft. De bisschoppen vervullen de rol van Christus Zelf, Die Leraar, herder en Hogepriester is. De macht van de bisschoppen heeft haar hoogtepunt in de macht van de paus. Volgens Rome is men voor de zaligheid verplicht te geloven dat men onderworpen is aan de paus van Rome. In 1870 is in Rome een nieuw dogma gedefinieerd, dat van de onfeilbaarheid van de paus. Dat is van toepassing wanneer hij spreekt over leringen inzake geloof en zeden.

Maar in de kerken van calvinistische kleur functioneert niet de macht van de paus, maar de kerkelijke tucht door de gemeente over hen die aan openbare zonden schuldig staan (Matth.18: 15-20).

Bij de christelijke tucht kan het komen tot een uitsluiten uit de gemeente en het rijk van God. Calvijn noemt de tucht een geneesmiddel. Hij ziet de zaligmakende leer als de ziel van de kerk en de tucht als haar zenuwen. Het gaat er om de zondaar te winnen en in het rechte spoor te brengen. Het gaat om de eer van God, de heiligheid van de sacramenten, het heil van de gemeente en het behoud van de zondaar. Blijft men volharden in het kwaad dan volgt tenslotte uitsluiting. Volgens de Ref leer is de volmacht met de opdracht verbonden.

Hoofdstuk 14: De middelen der genade.

Par. 49: De Heilige Geest en de genademiddelen.

49.1. Het begrip genademiddelen

De term genademiddelen of heilsmiddelen heeft alles te maken met het werk van de Heilige Geest. Het geloof waardoor wij Christus en al Zijn heil ontvangen, is het voornaamste werk van de Heilige Geest.

Deze werkt door Het Woord en versterkt het door de sacramenten. Er is veel wat God kan gebruiken om Zijn doel in ons leven te bereiken, maar zonder het Woord en de sacramenten, leren we de genade niet verstaan.

49.2. Afwijzing van het spiritualisme

Volgens de spiritualisten is het de Geest alleen die het doet. De uiterlijke middelen als kerkgang enz., zijn hoogstens afbeeldingen maar geen middelen. Hier wordt een on-Bijbelse scheiding gemaakt tussen het inwendige en het uitwendige, tussen het geestelijke en het stoffelijke. Wij geloven echter op bijbelse gronden dat wij niet moeten scheiden wat God samengevoegd heeft.

Calvijn: wij hebben ons te houden aan de orde van God, Die het in Zijn wijsheid en goedheid zo bepaald heeft.

49.3. Opdracht is geen overdracht

Bij Rome zien we dat de kerk de genade d.m.v. de sacramenten gewoonweg uitdeelt. Door het uiterlijk gebruik van de doop en de mis krijgt men Christus in zich.

We dienen echter te bedenken dat Woord en sacramenten in de kerk door mensen bediend worden, maar het is de Heere Zelf, Die door Zijn Geest tot de gemeente spreekt en Zijn werk doet.

Een predikant is geen functionaris van de gemeente, maar verricht zijn taak in opdracht van God Zelf.

Zijn taak is wel in de gemeente, maar heeft ook een taak tegenover de gemeente.

De genademiddelen zijn instrumenten in de hand van God.

Vragen

1. Lees zondag 31 van de H.C. Is het hanteren van de sleutelmacht een criterium voor de zuivere prediking? Welke van de twee verkondigingen in antw. 84 vindt u het belangrijkste?
2. Bent u bekend vanuit de praktijk met de tuchttoefening zoals die in vr. en antw. 85 van z.31 van de Cat. beleden wordt?
Over welke zaken zou tucht geoefend moeten worden naar uw mening in kerk en gemeente?
3. Wordt er ook in uw gemeente aan onderlinge tucht gedaan? Dat is elkaar als leden opwekken en waarschuwen?
4. Kunnen wij het met' elkaar spreken 'op een kring van evenveel waarde achten als de kerkdienst?
Iemand zei: ik heb aan een Bijbelkring genoeg en de kerkdienst hoeft niet zo nodig. Uw reactie?
Wat zegt de Cat. in zondag 38 over het bezoeken van de kerkdienst?
5. Hoe wordt in de Dordtse Leerregels Hfdst.1,16 en Hfdst. 3-4,17 gesproken over de middelen der genade?
6. Iemand zei: Ik stel mij in de weg der middelen en verder moet de Geest het doen. Is dat bijbels?
7. Op welke wijze krijgen dienaren van het Woord in onze kerk volmacht? Zie art.4 van de Kerkorde van de CGK.

Vragen staat vrij

Noodleugen

Op een vereniging werd naar aanleiding van een vraag in de Bijbelstudie gediscussieerd over de noodleugen. Is deze te allen tijde ongeoorloofd of zijn er werkelijk gevallen waarin het geoorloofd ja zelfs geboden kan zijn. De tegenstellingen waren dus vrij scherp. Het gewone, 'ja' of 'nee' bleek heel moeilijk. Hoe moet men hierover oordelen?

De vraag is niet van vandaag of gisteren. Ik heb er nog eens uitgaven van catechismus-verklaringen bij de behandeling van het negende gebod op nagelezen. Het gaat om: "Gij zult geen vals getuigenis spreken" en de juiste visie daarop.

Het valt op dat de meeste oudere verklaringen in de lijn van Augustinus er geen ruimte voor laten.

De mening van Augustinus was: door aan te geven kan met wel de dood van het lichaam van de vluchteling doden, maar niet zijn ziel, terwijl we door onze leugen juist onze ziel doden.

God richt allen te gronde die de leugen spreken ". Ds. P. v.d. Bijl schrijft in een oudere Chr. Ger. Cat-verklaring dat elke noodleugen de mens veroordeelt en dat deze een vrucht is van de eerste gevallen Adam.

Mede door de laatste wereldoorlog kwam men tot een andere beoordeling van de noodleugen in bepaalde gevallen.

Er zaten Joden ondergedoken bij verscheidene gezinnen. Als er Nazi's kwamen en zij vroegen naar Joden, moest men dan deze mensen aangeven, die men eerst had verborgen? Hoe moest men dan handelen overeenkomstig het negende gebod: Gij

Ds. A.K. Wallet

zult niet liegen! Sommigen zeiden zelfs: de Duitse overheid is door God gegeven en die moet je gehoorzamen.

De vraag is dan hoe moet men enkele geschiedenissen in de Bijbel lezen waar de noodleugen werd toegepast?

Denk aan de beide vroedvrouwen Sifra en Pua in Exodus 1:15vv, die van de farao moesten zorgen dat jongetjes die geboren werden geen lang leven was beschoren. Maar dat deden zij niet en zeiden dat de Joodse vrouwen sterk waren en al bevallen waren voordat de vroedvrouw tegenwoordig was.

We denken aan Rachab die de verspieders verborg maar zei nergens van te weten en ook de soldaten een verkeerde weg wees. Zo was het ook met de vrouw uit Bahurim in 2 Sam.17:19.

In deze geschiedenissen worden deze vrouwen niet door de Heere veroordeeld, maar juist geprezen en gezegend.

Oudere verklaarders zeggen dat zij wel om hun geloof geprezen werden maar niet om hun leugen.

Maar is dat wel te scheiden? Kwam juist niet in hun misleiding uit dat zij geloofden in God?

Kun je op die manier wel geloof en werken scheiden?

Hoe komen we hieruit?

Door latere verklaarders is gewezen op het volgende: Soms kan het zijn dat nood wet breekt, al wordt de wet daardoor niet opgeheven. Nog beter is het om te zeggen dat de nood de wet niet breekt, maar de orde in de wet aanbrengt.

Er is een gebod der liefde. In de wet gaat het om de liefde zoals Christus ons geleerd

heeft: God liefhebben boven alles en de naaste als jezelf. Dat is de gulden regel. Soms is dit liefdegebod leidraad over een bepaald gebod of verbod.

Daar is bijvoorbeeld het sabbatsgebod in Jezus dagen: geen enkel werk doen. Maar als er nu een kalf in een put dreigt te verdrinken? Dan zegt Jezus haal deze eruit, ook al is het sabbat. Er is ook het gebod om de ouders en overheden te gehoorzamen, maar daarnaast is er het gebod dat men in bepaalde gevallen God meer zal gehoorzaam zijn dan de mensen.

Zo zijn ook bepaalde noodleugens te verklaren in bijzondere situaties.

We moeten deze niet verwarren met een noodleugen zoals Abraham deed toen hij met Sara in Egypte verkeerde en hij zei: zeg maar dat je mijn zuster bent. Dat is liegen om je bestwil, waar het draait om jezelf. Dat is echt liegen tegen het 7de volgens 9de gebod.

Maar de echte noodleugen geldt in grenssituaties die over het algemeen wel heel zeldzaam zijn in ons leven en eisen dat men de wet niet wettisch zal hanteren. Deze noodleugen (Rachab en Sifra en Pua) moeten we niet veroordelen. Het zijn voorvallen die slaan op situaties in dagen van oorlog of extreme nood. Ik denk niet dat je het zonder gebed kunt doen. Een gebed namelijk om in de gunst van de Heere te handelen. Dan zal het zijn tot behoud van het leven van een ander (Sifra) maar ook tot het weren van het kwade (Rachab). Dan kan er zelfs gesproken worden over: door het geloof heeft Rachab de verspieters verborgen. En de Heere deed de vroedvrouwen in Egypte goed. Iemand schreef van de vroedvrouwen: zij hebben gelovig gelogen.

Wie er meer over wil lezen: De tien geboden, deel 3 van dr. J. Douma, De wet van de liefde, van drs. J.A. van Delden en Zondagskinderen van Ds. H. Veldkamp.

Boekbespreking

Een Bijbelstudie over de Psalmen

ds. A.K. Wallet

Ons oud-bestuurslid ds. A.K. Wallet is nog steeds erg betrokken bij het werk van de mannenbond. Na zijn emeritaat is hij op diverse manieren nog actief. Hij heeft nu ook tijd Bijbelstudies te schrijven. Via De Saamwerker wil ik graag uw aandacht vragen voor een Bijbelstudie over de Psalmen. Het gaat niet over bepaalde Psalmen, maar ds. Wallet behandelt, verdeeld over 6 hoofdstukken, diverse soorten Psalmen. U moet dan bijvoorbeeld denken aan: Lofpsalmen, Dankpsalmen... etc. Leerzaam en opbouwend. Zeer geschikt om te behandelen op de mannenvereniging.

U kunt de boekjes bestellen bij:

ds. A.K. Wallet
M.E.L. Westenburgstraat 7
4145 NB Schoonrewoerd.
Tel: 0345-642323.
E-mail: akwallet@klikSAFE.nl
Prijs: €2 per stuk.

A. Kok

Reformatoische prediking anno 2017

Ds. H. Peet

Belang

De betekenis van de verkondiging voor ons kerk-zijn is nauwelijks te overschatten. Dit blijkt uit de centrale plaats die ze inneemt in onze erediensten. Ook de inrichting van onze kerkgebouwen brengt dit tot uitdrukking. De preekstoel is doorgaans de blikvanger. Op zondag komt de gemeente samen rond de preekstoel, rond de verkondiging van het Evangelie! Het oude bevestigingsformulier voor dienaren van het Woord zegt dat God door middel van de prediking grote dingen wil uitrichten. Door middel van de verkondiging is het God Zelf Die van Zich laat horen. Zou daar het duister niet wijken en het licht niet doorbreken zoals in de beginne?

Het ontstaan en voortbestaan van de kerk 'hangt' aan de verkondiging van het Evangelie. De kerk is een schepping van het Woord. Het Woord roept haar in aanzijn. Zonder verkondiging zou de gemeente er nooit gekomen zijn. Waar het Woord mensenharten verovert, komt de kerk te voorschijn en breidt ze zich uit (2: 41; 6:7; vgl. ook: 12: 24; 13: 49; 19: 20). Aan de andere kant mag je ook zeggen: waar het Woord is, daar is de kerk. Waar het Woord klinkt is Christus Zelf bezig om Zijn gemeente te vergaderen in de eenheid van het ware geloof (HC zondag 21). Neem het Woord weg en de kerk verdwijnt. Waar het Woord geen weerklank meer vindt, gebeurt hetzelfde zoals we in onze tijd regelmatig pijnlijk ervaren.

De prediking is het middel dat God wil gebruiken om het heil dat Christus heeft verworven uit te delen aan zondige mensen. Paulus schrijft dat het God behaagt door de

dwaasheid van de prediking zalig te maken hen die geloven. Juist de verkondiging is een kracht Gods tot behoud (1 Kor. 1: 18 en 21). Het is de prediking waardoor de Heilige Geest mensen wil brengen tot het ware geloof. In Rom. 10: 14 wordt door de apostel de vraag gesteld: hoe zullen zij in Hem geloven van Wie zij niet gehoord hebben? En hoe zullen zij horen zonder iemand die hen predikt? Even verder stelt hij vast dat het geloof uit het gehoor is en het gehoor door het Woord van God (Rom. 10: 17). In lijn daarmee stelt de catechismus dat de Heilige Geest de verkondiging van het Evangelie gebruikt om het geloof te werken (HC zondag 24).

Bovenstaande maakt duidelijk dat we uiterst zorgvuldig met de verkondiging hebben om te gaan. De nood van de kerk is vaak de nood van de prediking. Omgekeerd zie je in de kerkgeschiedenis steeds weer waar de rijkdom van de Schrift in de prediking wordt ontvouwd, de kerk en het persoonlijk geloof worden gebouwd. De prediking is een onaanzienlijk middel – weinig flitsend en spectaculair – maar toch mensenharten herscheppend zodat ze wedergeboren worden tot een levende hoop en gaan delen in het leven van de toekomstige eeuw (1 Petr. 1: 23).

Onder vuur

We kunnen niet gauw te hoog opgeven van de prediking van het Evangelie. Tegelijk staat de prediking vandaag onder druk. We leven in de tijd van You Tube en Instagram. Mensen – en zeker onze jongere generatie – nemen informatie vooral tot zich door middel van beelden en flimpjes. Kijken gaat

mensen gemakkelijker af dan luisteren. Het oog dat ook wat wil, krijgt vandaag heel wat geboden. De spanningsboog wordt korter. Is het nog wel van deze tijd om mensen een half uur of zelfs nog langer te laten luisteren naar een monoloog die van bovenaf over hen wordt uitgestort.

Uiteraard kunnen we voor deze ontwikkeling onze ogen niet sluiten en zal een prediker zijn best moeten doen om beeldend te preken en ook ‘amen’ zeggen als gezegd is wat gezegd moet worden. Maar het is vandaag niet voor het eerst dat een beeldcultuur de woordcultuur bedreigde. Rome dacht eeuwen geleden al dat beelden – van steen dan – uitermate geschikt waren om de boodschap van het Evangelie over te dragen. Daartegenover stelt de catechismus dat we niet wijzer moeten wezen dan God die Zijn volk niet door stomme beelden maar door de levende verkondiging van het evangelie onderwezen wil hebben (zondag 35). Een gelikte presentatie kan de verkondiging niet vervangen. Het hoeft ook niet. Als God de eeuwen door mensen bereikt heeft middels Zijn Woord, zou God het hart van de moderne mens zo niet kunnen bereiken?

Een ander gevaar dat de prediking bedreigt, is het feit dat ‘gezag’ een vies woord is geworden. De mens anno 2017 beschouwt zichzelf nogal eens als de hoogste autoriteit en wil de ontwerper zijn van zijn eigen morele universum. Hij wil graag zelf het eerste, laatste en beslissende woord hebben. Hij zit niet te wachten op een Woord van de overzijde dat met gezag klinkt en bovendien haaks staat op alles wat wij graag willen horen. Het is een Woord dat ons komt storen en vraagt om bekering: ik moet anders gaan denken over mezelf, over God, over de wereld om me heen enzovoort. Wie zit daar nu echt op te wachten?

Ook hierbij kun je jezelf afvragen of dit nu echt een groter probleem is dan vroeger. Al

noemden we het anders, maar is de mens sinds de zondeval niet altijd erg gesteld geweest op zijn autonomie? Maar steeds wist het Woord zich door te zetten in mensenlevens, zodat alle ja-maars verstomden en er alleen nog gebogen kon worden. Preken is geen eenzaam avontuur. Het mag gepraktiseerd worden in het krachtenveld van de Geest. Als je alleen let op de natuur van de mens van vroeger en nu, zou je ermee stoppen. Lettend op de God Die zendt, zeg je: en toch preken!

Wat is preken?

Op de vraag wat preken is, kunnen verschillende antwoorden gegeven worden. Ik wil er een paar noemen:

1. Een bekende definitie is: preken is het uitleggen en het toepassen van het Woord van God. In de Schrift ligt het Woord van God niet gereed in hapklare brokken. Er is een afstand in tijd en cultuur. Dat vraagt om uitleg. Hoewel we de duidelijkheid van de Schrift belijden, is er verheldering nodig. Wanneer we ons daartoe echter beperken hebben we hoogstens een Bijbellezing gehouden, geen preek. Vanuit het Schriftwoord dienen de lijnen doorgetrokken te worden naar de hoorder vandaag, naar jong en oud. Wat betekent dat oude Woord van toen voor ons vandaag? Door dat oude Woord van toen worden wij vandaag aangesproken. Het doet een appèl op ons. Het komt ons storen in ons zondige leven, het troost en bemoedigt, het is ontdekkend, het geeft perspectief en toekomst. Het moet duidelijk worden: dat woord slaat ergens op, het slaat op mij levend anno 2017. God heeft mij op het oog. Ik mag erbij betrokken raken, ik wordt aangesproken en mag leren er ‘ja’ en ‘amen’ op te zeggen. Dit vraagt om concrete prediking waarin de lijnen doorgetrokken worden naar vandaag.

2. Aansluitend bij 2 Kor. 5: 20 is te zeggen: prediking is bediening van de verzoening. Daarmee is niet gezegd dat de verzoening zich door de prediking voltrekt. De verzoening is alleen te danken aan het offer van Christus aan het kruis. God nam Zelf het initiatief: alles is uit God (2 Kor. 5: 18). Niet wij hebben de Heere gesmeekt om de oorlog tussen Hem en ons te laten ophouden. Het initiatief is van God uitgegaan. Gods liefde voor vijanden heeft geen moment in de oorlogsverhouding kunnen berusten. Daar moest een eind aan komen, ook al kostte het Hem zijn eigen Klnd. Dat heerlijke mag nu verkondigd worden. De verzoening is geen stand van zaken waarin je automatisch deelt. Je gaat erin delen in de weg van geloof en bekering. God laat het daarom niet bij het offer op Golgotha, Hij laat dit offer wereldkundig maken, ja Hij smeekt bij monde van Zijn dienaren om ons dit heerlijke verzoeningswerk te laten welgevalen (2 Cor. 5: 20). In de verkondiging wordt het offer van Christus ons zeer nabij gebracht. Zo nabij dat Calvijn kon zeggen dat in de verkondiging het bloed van Christus drupt. Middels de prediking slaat God dus de brug tussen Jezus' offer toen en ons leven nu. Zo neemt de prediking een belangrijke plaats in bij het verzoeningsgebeuren tussen God en mens waardoor de oorlog tussen God en mens ophoudt en zondaren met God in het reine komen. Zo wordt één gemaakt wat tegenover elkaar stond (vgl. het Engels: atonement). Juist dit maakt de verkondiging tot zo'n groots gebeuren.

3. Je kunt de prediking ook typeren als bediening van de sleutels van het hemelrijk. Zondag 31 legt op indringende wijze uit wat daarmee wordt bedoeld. Op het gezag van en in gebondenheid aan het Woord van Christus mag aan een ieder die de beloften van het Evangelie gelooft, worden ver-

kondigd dat het hemelrijk voor hem open staat. Zij die weigeren zich te bekeren en de beloften van het Evangelie niet geloven moet in de prediking worden aangezegd dat het hemelrijk voor hen gesloten is en de toorn van God op hen rust zo lang zij zich niet bekeren. Preken is dus echt iets anders dan religieuze peptalk. Onder de prediking vallen beslissingen van eeuwig gewicht. Naar een woord van G. Boer hoor je onder de verkondiging de scharnieren van de poorten van het Koninkrijk knerpen. Ooit hoorde ik het iemand eens zo verwoorden: 'In de verkondiging moet het gaan over behouden worden of verloren gaan en als het daarover niet meer gaat, kun je van de kerk net zo goed een danszaal maken'. Dat is heel erg waar. In de prediking moet worden geopend en worden toegesloten. Uiteraard doe je als dienaar liever het eerste dan het laatste, maar dat dient dan wel te geschieden in strenge gebondenheid aan Gods eigen spreken. Anders ben je er de oorzaak van dat mensen voor eeuwig bedrogen uitkomen. Treffend is de laatste zin van antw. 84: naar dit getuigenis van het Evangelie zal God oordelen zowel in dit als het toekomstige leven. Er loopt dus een lijn van de preekstoel naar de rechterstoel. In het laatste oordeel zal het niet anders gaan dan de getrouwe prediker het zei op de preekstoel. God zal de dominee niet afvallen die trouw bleef om een raak woord van ds. H.G. Abma sr. te citeren. Zelfs in het laatste oordeel niet!

4. Tenslotte is de prediking te typeren als het verkondigen van de grote daden van de drieënige God. Preken is de roep van de heraut van de Koning. Het is verkondigen, proclameren. Voortdurend wordt de prediking bedreigd door het gevaar van wetticisme zodat het vooral gaat over alles wat de mens zou moeten. Dat valt te signaleren zowel ter 'rechter'- als ter 'linkerzijde'

van het kerkelijk pallet te signaleren. Ter rechter zijde omdat de mens aan allerlei vereisten moet voldoen om voor de genade in aanmerking te komen. Steeds weer valt dan het woordje moeten: de mens móet bekeerd worden, de mens moet in de schuld gekomen zijn voor God, de mens moet dit beleef hebben en dat hebben meegemaakt... Aan de andere kant van het kerkelijk pallet is het niet anders doordat het Evangelie tot een nieuwe wet dreigt te worden. We móeten groeien in het geloof, we moeten aan missionair werk doen, we moeten vasten enz. Geloven wordt zo meer de handen uit de mouwen dan rusten in God. Bijbelse verkondiging houdt in dat er niet allereerst van alles moet, maar dat God het dóet. Juist als de Drieënige is Hij een God van volkomen heil: de Vader beschikt het heil, de Zoon verwerft het en de Geest past het toe. Kortom, de werken van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest moeten verkondigd worden! Van onze kant hoeft niets te komen. Het komt allemaal van Zijn kant! Een mens wordt niet op zichzelf teruggeworpen. Hij mag helemaal op God terugvallen. Bij de Heere gaat het er genadig aan toe! En dat dient verkondigd te worden

Karakteristieken

Uiteraard dient de prediking allereerst te voldoen aan het vereiste dat ze Bijbels is. Treffend merkt W. Kremer op: Elke dienaar des Woords dient zich er diep van bewust te zijn: op de kansel heb ik niet het woord, maar dien ik het Woord. Preken is het naspreken van wat God ons in Zijn Woord heeft voorgezegd. We hebben niet onze eigen gedachten te verkondigen maar de volle raad van God (Hand. 20: 26v). Daarmee is feitelijk alles gezegd. Dan is het eigenlijk ook niet nodig om nog andere bijvoeglijke naamwoorden te gebruiken. Zo wordt er onder ons vaak gesproken van ‘Schriftuurlijk - bevindelijke prediking’.

Eigenlijk is dat dubbelop. Schriftuurlijke prediking impliceert namelijk al dat ze een bevindelijk karakter draagt. Als ik me in het vervolg toch enkele bijvoeglijke naamwoorden veroorloof, is dat niet om te doen alsof de typering ‘Bijbels’ nog aanvulling behoeft, maar om aan te duiden wat een dergelijke prediking inhoudt.

Bijbelse prediking is Christocentrische prediking.

De Heere Jezus Christus moet in elke preek centraal staan. Hij kan nooit een aanhangsel zijn bij de preek die er de laatste paar minuten nog even wordt bijgeslept. Zoals Mozes in het tentenkamp de koperen slang moest oprichten, zo is elke prediker geroepen om in zijn verkondiging het kruis omhoog te houden. Als de apostel besloot niets anders te weten dan Jezus Christus en die gekruisigd, kan een prediker vandaag niet tot een ander besluit komen (1 Cor. 2: 2). Hij is het in wie alle schatten van wijsheid en kennis verborgen liggen (Col.2: 2). Zijn Naam is de enige onder de hemel gegeven waardoor wij moeten zalig worden (Hand. 4: 12). Alles wat een zondig mens in zichzelf mist, is in Hem te vinden. Daarom moet elke preek vol van Christus zijn en in elke verkondiging dient royaal de uitnodiging te klinken om tot Hem te gaan. Zeker mogen er geen belemmeringen opgeworpen worden alsof een zondaar eerst aan allerlei vereisten moet voldoen voor hij tot de Heiland komen mag. Een zondig mens hoeft niks anders mee te brengen dan de zonde waarvan hij verlost moet worden, dan de honger die Jezus kan stillen dan de dorst die Hij kan lessen.

Wordt vervolgd.

Intocht in het erfland

Jozua 14. Kaleb verkrijgt Hebron.

Jozua 24. Afscheid van Jozua.

De beloofde erfenis is veroverd, verworven. Nu moet ze worden uitgedeeld.

Iedere stam en iedere familie krijgt zijn eigen deel van de erfenis.

“Zo en nog veel rijker en persoonlijker moet het door Christus verworven heil worden uitgedeeld en toegepast. Het gaat erom dat de verworven verlossing persoonlijk ons deel wordt en dat we persoonlijk geloven.”

Het licht valt in Jozua 14 : 6 - 15 op Kaleb, nu een vitale oude man van 85 jaar.

Hij en Jozua zijn twee oud- gedienden, twee geestelijke broeders, die 45 jaar geleden twee van de twaalf verspieders waren.

Ze hadden allemaal gerapporteerd dat het beloofde land voortreffelijk en zeer vruchtbaar was. De tien concludeer den: op grond van de sterke steden en reuzen, die er wonen, moeten we niet op trekken, want wij verliezen het. Terwijl Jozua en Kaleb de zichtbare feiten niet ontkenden, maar zij geloofden in de kracht van Gods belofte. “De Heere is met ons. Vreest hen niet. Weest niet opstandig tegen de Heere.”

Beide mannen zijn tegen de stroom ingegaan, al werden ze bijna gestenigd, Num 13. God heeft het volk gestraft en ze hebben 40 jaar in de woestijn gezworven.

Beide mannen zijn de enige overlevenden van hen die 45 jaar geleden hun ongelooft-woorden uitspraken. Kaleb herinnert zijn oude collega aan de belofte van Mozes.

“Het land waarvan u de vrucht hebt meegenomen, zal straks uw erfdeel zijn.” Hij heeft aan deze belofte nooit getwijfeld! We horen een ontroerend geloofsgetuigenis. Hij had destijds het woord gevoerd.

Ds. H. de Graaf

(Per abuis niet eerder geplaatst.)

“De andere tien lieten het volk de schrik om het hart slaan, maar ikzelf volhardde erin de Heere, mijn God, na te volgen.” Hij kon niet anders dan achter de be lofte van zijn God te blijven staan. Drie keer lezen we het getuigenis dat hij vol komen trouw gebleven is aan de Heere. Dat is genade en geen verdienste. “Al ben ik 85 jaar, ik ben nog even sterk als toen Mozes mij uitzond. En daarom, geef mij dit bergland, waar Enakieten wonen en ik zal, als de Heere met mij is, hen verdrijven zoals de Heere gesproken heeft.”

HET IS GENADE DAT HIJ DIE BELOFTE ONTVING, MAAR NU MAG HIJ OPKOMMEN VOOR ZIJN GENADE- RECHT, om dit gebied te ontvangen.

“Het is genade dat Gods heil in Christus ons wordt toegezegd in de belofte, maar nu is het een genade- recht om te vragen om de vervulling van die belofte. “Wie pleit op Gods belofte - met als inhoud Christus’ werk - mag weten: de Heere wil niet alleen horen, maar Hij moet horen, niet vanwege mijn rechten, maar om Christus’ wil, uit genade.”

Wat een genade: Kaleb volhardde de Heere na te volgen. Dat is de constante lijn in zijn leven. Jozua geeft hem Hebron ten erfdeel. Hij moet het zelf in bezit nemen. Er moet gestreden worden. Wie volhardt tot het einde zal zalig worden en de eeuwige erfenis binnengaan.

Jozua 24. Afscheid van Jozua. Vers 14 - 28.

In een soort bestuursvergadering, terwijl hij zijn einde voelt naderen, bindt Jozua de aanwezigen Gods trouw op het hart en roept hij hen tot drie maal op tot trouw

aan de Heere. Verbondszeigen en verbondswraak, vs 15 en 16. In een volksvergadering te Sichem spreekt hij van Gods grote daden, roept bewogen op tot een hartelijke keuze: de afgoden of de Heere. Zijn persoonlijke belijdenis is vs. 15b, “Maar wat mij en mijn huis betreft: wij zullen de Heere dienen!” Wij mogen, kunnen en willen niet anders. Geen heerlijker dienst dan de dienst van de Heere. Die dienst moet mijn gezins- en familielevens doortrekken. Dat is mijn leven en gebed.

Onder de indruk antwoordt het volk, vier keer: “Wij zullen de Heere niet verlaten en andere goden dienen. Ook wij zullen de Heere dienen. Hij is onze God.”

Vers 19 - 23. Eerlijk behandelt hij hen: hij weet dat ze de kracht van de afgoderij onderschatten en zichzelf overschatten. Ook hebben ze nog vreemde goden in hun midden. Hij mist bij hen de belijdenis van eigen onheiligheid. Hij ziet het voor zich: het massaal afwijken van Gods wegen en het volharden in de zonde. Daarom: U zult de Heere niet kunnen dienen, want Hij is een heilig God. Hij is een na-ijverig God. Hij zal uw overtreding en zonden niet vergeven. Hier is een roep om de Meerdere Jozua, in wie vergeving te vinden is voor de zwaarste zonde.

Dan vindt de verbondsvernieuwing plaats. Hij stelt het volk opnieuw onder de klem van Gods verbond. Vervolgens schrijft hij al die woorden in een wetboek. Tenslotte richt hij een grote steen op tot getuige tegen het volk.

Dit monument profeteert Israëls zegen en Israëls vloek. Zo neemt Jozua profetisch afscheid van het volk, waarmee zijn hele bestaan verweven was.

De Meerdere Jozua, Jezus Christus, doet allen, die met een oprecht hart in Hem geloven, ingaan in de eeuwige rust.

Vragen

1. Is de toe-eigening van het heil en het spreken daarover nodig?
2. Wat vindt u in het spreken van Kaleb, na 45 jaar, opmerkelijk?
3. Hoe wordt een zondaar zalig: uit genade of naar recht?
4. Is het gemakkelijk om de Heere te dienen? Welke belemmeringen ziet u?
5. Waarom vraagt de Heere iets wat wij niet kunnen doen?
6. Kan men vandaag het verbond ook vernieuwen, of is dit een O.T. begrip?

Jaarverslag 2016 van de Chr. Geref. Mannenbond

Voorzitter, geachte leden,

De volgende activiteiten van onze Mannenbond mochten in 2016 plaatsvinden.

1. Ledenvergadering

Onze jaarlijkse ledenvergadering werd zaterdag 5 maart in Baarn gehouden. De vergadering werd geopend door onze voorzitter ds. C.J. Droger. Zijn openingswoord was naar aanleiding van de Schriftlezingen uit Mattheüs 26 vers 31 t/m 35 en vers 47 t/m 56. Een gedeelte wat handelt over de gevangenneming van de Heere Jezus. Zijn discipelen gingen op de vlucht. Hier gaat in vervulling wat er staat in Jesaja: "Ik heb de pers alleen getreden." We zien hier de bereidwillige overgave van Jezus. Daar word je stil van. Hij laat zich binden, opdat wij ontbonden zullen worden.

De gebruikelijke jaarverslagen van de secretaris en penningmeester worden voorgelezen.

Er zijn hierover geen vragen. Br. Baarda uit Zeist wordt in de plaats van br. Bobeldijk benoemd tot lid van de kascontrole commissie.

Dit jaar is er geen bestuursverkiezing. Ook komt het blad "De Saamwerker" aan de orde. De aanwezigen zijn tevreden over de inhoud en de lay-out.

Na de pauze houdt ds. C. Rentier zijn lezing over onze houding t.o.v. de Islam. Wat is daarin onze roeping als kerken /christenen. U hebt zijn lezing kunnen lezen in "De Saamwerker".

Het was een goede gezegende middag en een fijne belangstelling.

2. Bondsdag 2016

Zaterdag 8 oktober werd de jaarlijkse

Bondsdag gehouden. Vanwege de verbouwing van de kerk in Ede, ditmaal in de Chr. Geref. Kerk te Nijkerk. We werden in Nijkerk ook prima ontvangen. Ds. J Jonkman sprak over het onderwerp: "De satan ontmaskerd". Wat merken we telkens weer opnieuw hoe de satan bezig is om ons af te trekken van het Evangelie. Juist in deze tijd is waakzaamheid geboden. Waakzaamheid tegen de verleiding. Verwachtend en vertrouwens op Hem die de wereld heeft overwonnen! Er was ook nu op deze dag een goede ontmoeting. Bijzonder dat de Heere ons zulke dagen wil geven. Laten we er maar zuinig op zijn.

3. Themadagen

Dit zijn dagen van ontmoeting en toerusting. Het initiatief ligt bij de Herv. Geref. Mannenbond en onze Mannenbond. Op 5 maart was er een themadag in Woerden. Het thema was: "Geen angst! Leven onder Gods ogen". Sprekers waren ds. J.J ten Brinke uit Stolwijk en ds. J. Westerink van Urk. Op 9 april was er een themadag in Tholen met als onderwerp: "Een basis voor je leven en leven vanuit de basis". Sprekers waren ds. M Klaassen uit Arnemuiden en ds. G.R. Procee. Op 23 april is er een dag gehouden in 't Harde met als thema: "De geestelijke strijd". Sprekers waren ds. J.J. Mulder uit Hedel en ds. A.D. Fokkema. Op 1 oktober in Hoevelaken met als thema: 'Man naar Gods hart'. Sprekers waren ds. H.H. Klomp en ds. J.C. de Groot uit Dordrecht. De belangstelling tijdens deze dagen is wisselend.

God zegene deze bijeenkomsten en de toerusting die op deze dagen uit Zijn Woord ontvangen mocht worden.

4. Districten

In vier regio's (Friesland, Twente, Noordwest-Veluwe en de regio Veenendaal) worden er regelmatig avonden gehouden waar broeders van diverse mannenverenigingen elkaar ontmoeten. Predikanten van onze kerken behandelen dan een onderwerp.

5. De Saamwerker

In 2016 mocht ons blad weer vier keer verschijnen. Er zijn goede contacten met de drukker: Drukkerij Holland uit Alphen aan de Rijn. Je kunt zeggen: "De Saamwerker" werkt "saambindend". Een goede inhoud en een mooie lay-out. Verslagen van districtsavonden zijn hartelijk welkom.

6. Contacten

Uw bestuur heeft in 2016 drie keer vergaderd. Via "De Saamwerker" bent u op de hoogte. De contacten met de andere Mannenbonden verlopen goed. U hebt kunnen lezen dat de vier besturen van Mannenbonden (Herv. Geref. Mannenbond, Herst. Herv. mannenbond, Mannenbond van de Geref. Gem en onze Mannenbond) samen hebben besloten in 2017 een gezamenlijke Bondsdag te organiseren op zaterdag 28 oktober in de Oude Kerk te Putten. We zijn erg dankbaar dat we zover konden komen. De goede contacten met onze Chr. Geref. Vrouwenbond mogen we zeker niet vergeten te noemen.

7. Ledenbestand

We gedenken onze leden, die in 2016 zijn overleden en wensen hun nabestaanden de troost en genade van de Heere Jezus toe. Gods nabijheid wensen we hen toe, opdat Zijn troost in verdriet en rouw ontvangen wordt. Er zijn verenigingen waar nieuwe leden bij komen, ook jongeren. Helaas hebben veel verenigingen te maken met vergrijzing. Er zijn kleine verenigingen die, onder de zegen van de Heere, probe-

ren door te gaan. De mannenvereniging 'Gideon' te Damwoude is opgeheven. Op 31 december 2016 bedroeg het aantal leden van de mannenbond rond de 550, verdeeld over 37 verenigingen. In de achterliggende tijd zijn er pogingen ondernomen om niet-aangesloten verenigingen te benaderen. Helaas zonder resultaat. We hopen dat er nog groei mag komen.

8. Opvoedingsondersteuning

Het project opvoedingsondersteuning mag goede voortgang hebben. Via de pers blijven we allen goed op de hoogte. In september 2016 ontvingen alle gezinnen van onze kerken het blad: "Geloof in het gezin". We zien uit naar volgende uitgaven binnen dit project.

9. De website

Br. F. Westeneng uit Soest beheert de website. Het bestuur is in overleg met het LKB en andere bonden om te komen tot een gezamenlijk beheer van de website.

10. Tenslotte

Aan het einde van dit jaarverslag spreken we onze dank uit naar de Heere onze God. Hij geeft het ons dat we met elkaar samen mogen komen rond de open Bijbel. Hij geeft ons Zijn Geest, Die licht en zicht geeft op de boodschap van Zijn Woord. Hij geeft het ons dat Zijn Woord ons aan elkaar verbindt. Wat een zegen als we op onze verenigingsavonden kunnen beamen wat we zingen in Psalm 133 vers 3: "Waar liefde woont, gebiedt de HEER' de zegen: daar woont Hij Zelf, daar wordt Zijn heil verkregen en 't leven tot in eeuwigheid!" De HEERE Zelf, Hij bindt ons door Zijn Woord en Geest aan Hem en aan elkaar. Dat is een band, die nooit meer breekt!

A. Kok

Veenendaal, februari 2017

Gedicht

Eens was mij nog vreemd de genade van God

Eens was mij nog vreemd de genade van God,
ik voelde geen schuld en doorzag niet mijn lot.
Al brachten ook vrienden de Heiland hun dank,
'in Christus rechtvaardig' was mij slechts een klank.

Ik was als Jeruzalems dochters bedroefd
en weende om Hem, door het lijden beproefd.
Dat Hij door mijn schuld aan het kruis werd gebracht
- 'in Christus rechtvaardig' – heb ik niet bedacht.

Maar toen Gods gena mij mijn zonden liet zien,
toen vreesd'ik het oordeel dat ik had verdiend.
Geen eigen verdienste bood uitkomst aan mij,
'in Christus rechtvaardig', slechts dat sprak mij vrij.

Voorbij was mijn vrees, op de vlucht voor zijn Naam.
Genodigd door Hem ben'k vrijmoedig gegaan.
Het water des levens, het stroomde zo vrij,
'in Christus rechtvaardig', het gold ook voor mij.

Als God bij de dood mij zal roepen tot Hem,
dan sterkt dit belijden mijn stervende stem,
dan zing ik voor 't laatst in dit leven vol strijd:
'in Christus rechtvaardig, voor nu en altijd'.

A. Kok (gedicht van R.M. Mc. Cheyne, vertaling H. van 't Veld)